

2020-08-21

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2019/1173

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Motion – Policy för demokratiska samtal

Motion den 16 december 2019 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår motionens förslag om att införa en policy utifrån krav på värdegrund för besök i de kommunala skolorna, med hänsyn till att skollagen reglerar att rektor beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen och grunderna för hur urval får göras.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna anser att dagens rektorer känner en stress och en rädsla för att ta emot besök av externa parter. De upplever att de blir nekade tillträde till skolorna i kommunen på grund av detta. De anser att Nacka kommun bör ta fram en policy för att belysa de grunder rektorer kan luta sig mot för att neka eller bevilja besök av utomstående som inte anses dela värdegrunden hos skolan.

En skola är inte en allmän plats. Enligt 1 kap 5a§ skollagen fastslås att det är rektorn som beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga av de partier som är representerade i antingen riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i EU-parlamentet. Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval, om urvalet sker på en objektiv grund. Enligt de lagregler och grunder för urval som finns idag kan en skola inte avgränsa en inbjudan till politiska partier på grund av vissa partiets åsikter skulle strida mot skolans värdegrund. Detta även med utgångspunkt i den grundlagsskyddade yttrandefriheten och objektivitetsprincipen.

Det har inte framkommit annat än att Valfärd skolas rektorer anser att de redan idag har lagstöd och riktlinjer som ger stöd i deras beslut när det gäller att ta emot eller neka besökare.

Motionens förslag bör därför avslås mot bakgrund av ovanstående Detta är förslag till beslut för verksamhetsutskottet och behandlar motionens första punkt om att införa en policy riktad till rektorer. Förslaget i motionen om att införa en likande policy för besök

på kommunala arbetsplatser bereds i kommunstyrelsens arbetsutskott. Då kommer ett samlat ärende till kommunstyrelsens arbetsutskott gällande motionen i sin helhet, som sedan tas vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- att Nacka kommun tar fram en policy för att belysa de grunder rektorer kan luta sig mot för att neka eller bevilja besök av utomstående som inte anses dela värdegrunden hos skolan.
- att Nacka kommun tar fram en policy för att belysa de grunder som kommunala arbetsplatser kan luta sig mot för att neka eller bevilja besök av utomstående som inte anses dela värdegrunden hos densamma.

Enhetens utredning och bedömning

En skola är inte en allmän plats. Skolor kan välja om de vill bjuda in utomstående eller inte, och det är rektor som fattar beslutet om det ska ske och i så fall på vilket sätt.

Skolan har ett viktigt demokratiskt uppdrag genom att verka för att demokratiska idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Frågan om hur samhället styrs, och politisk information, är en del av undervisningen och även av utbildningen i övrigt. Skolan har en skyldighet att ge eleverna en bild av det politiska systemet i Sverige, vilka partier som finns och vad de står för. Att bjuda in partier till undervisningen och till skolan är en bra metod för att ge en mångfacetterad bild av hur demokratin och vårt politiska system fungerar. Det är dock inte obligatoriskt att bjuda in politiska partier till skolan. Det är rektor som beslutar i den frågan.

Från och med 1 januari 2018 gäller nya regler i och med att en ny bestämmelse, 1 kap 5 a §, lagts till i skollagen (2010:800). Där slås fast att det är rektorn som beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga av de partier som är representerade i antingen riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i EU-parlamentet.

Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval, om urvalet sker på en objektiv grund. I förarbetena (prop. 2017/18:17, s. 15) anges som exempel att det kan vara politiska partier som är berättigade till statligt eller kommunalt partistöd, eller partier som har rätt till valsedlar på statens bekostnad. Ett objektiva urval kan också styras efter det ämne som ska diskuteras.

De nya bestämmelserna i skollagen syftar i första hand till att ge skolan tydliga handlingsregler för det fall en skola väljer att bjuda in politiska partier som ett led i sitt arbete med demokratiuppdraget.

Värdegrund i skolan

Enligt de lagar och grunder för urval som finns idag kan en skola inte avgränsa en inbjudan till politiska partier på grund av att vissa partiers åsikter strider mot skolans

värdegrund. Detta även med utgångspunkt i den grundlagsskyddade yttrandefriheten och objektivitetsprincipen. Skolan får bara begränsa antalet inbjudna partier om urvalet är objektivt.

Välfärd skola

Rektorer inom Välfärd skola väljer idag att bjuda in eller ta emot besök av partier i olika utsträckning. Det har inte framkommit annat än att rektorer anser att de redan idag har riktlinjer och lagar att förhålla sig till när det gäller att ta emot besök.

Välfärd skola anser inte att en policy framtagen av Nacka kommun riktad till Nackas rektorer nämnvärt skulle kunna skilja sig från de lagregler och grunder för urval som redan finns. Välfärd skola anser att den reglering som redan finns är tillräckliga för att rektorer ska kunna göra en korrekt bedömning när det gäller att ta emot eller bjuda in besökare till skolorna.

Motionens förslag bör mot bakgrund av detta avslås. Motionen har remitterats både till kommunstyrelsens verksamhetsutskott och kommunstyrelsens arbetsutskott. Detta är förslag till beslut för kommunstyrelsens verksamhetsutskott och behandlar motionens första punkt om policy riktad till rektorer. Förslaget i motionen om att införa en likande policy för besök på kommunala arbetsplatser bereds i kommunstyrelsens arbetsutskott. Därefter kommer ett samlat ärende gå till kommunstyrelsens arbetsutskott för att sedan tas vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Elever i Välfärd skolas skolor har rätt att ta del av och få undervisning i demokratiska rättigheter och i hur det politiska systemet fungerar i samhället. Detta ser alla skolor till att göra. Ingen elev går ut från Nackas kommunala skolor utan denna självklara erfarenhet. Välfärd skola har alltid barn och elevers bästa i tanken när verksamheten planeras, organiseras och utförs.

Handlingar i ärendet

Bilaga Motion –Policy för demokratiska samtal (S)

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd skola

Helena Ekwall
Chef Verksamhetsstöd
Välfärd skola